

Moravskoslezský kraj nevzdává boj o finance z RUD, nové nastavení označuje za nespravedlivé

14.3.2024 - | Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Moravskoslezský kraj se bude bránit. Dnes hejtmani odhlasovali nové nastavení RUD (rozpočtové určení daní), které bude v budoucích letech určovat, jaké finanční prostředky kraje obdrží. Tyto peníze slouží k financování krajských škol, nemocnic, sociálních služeb nebo třeba na opravy silnic. Na vládu půjde návrh, který Moravskoslezský kraj výrazně znevýhodňuje. Moravskoslezský kraj ho považuje za nepřipustný.

„Je to nefér. Podle nového návrhu, pro který dnes zvedla ruku většina hejtmanů, bude Moravskoslezský kraj, pokud vynecháme hlavní město, nejpostiženějším regionem v zemi. Na jednoho občana dostaneme v rámci RUD zhruba osm tisíc korun, jsou kraje, které by na občana dostaly dvojnásobek. A to považuji za nepřipustné. Je to proti logice i slušnosti. Budeme se bránit, obrátíme se přímo na ministra financí a pokud by se o tomto návrhu v nezměněné podobě mělo hlasovat ve sněmovně, oslovíme i poslance. Celkově by nové nastavení RUD pro náš region a tím pádem i pro jeho občany znamenalo roční propad daňových příjmů o zhruba 600 milionů korun proti stávající výši, které by mohly mít negativní dopad na mnoho oblastí našeho života. Nemůžeme dovolit, aby byla v našem kraji ohrožena kvalita vzdělávání, sociálních služeb nebo například zdravotnictví,“ řekl hejtman Moravskoslezského kraje Jan Krkoška.

Nové nastavení RUD se řeší od roku 2020, to aktuální z roku 2005 je nastaveno na pevných podílech, kdy Moravskoslezskému kraji z celkového výnosu daní určeného regionům připadá 9,62 %. *„Tento pevně stanovený podíl nebyl ideálním řešením, jeho výše byla zakonzervována od vzniku krajů, ale život a situace v krajích se vyvíjí a veřejné peníze by se měly rozdělovat podle aktuálních potřeb a reálných výdajů krajů. V dubnu 2022 schválila finanční komise Asociace krajů ČR nový rozdělovací mechanismus, postavený na dynamických, tedy měnících se parametrech, který jsme považovali za správný a v rámci možností spravedlivý. Ovšem tento návrh se začal postupně měnit, jednotliví hejtmani do něj začali individuálně zasahovat, až vznikla nová verze. Ta už nevychází z analýz hospodaření jednotlivých krajů. Dalo by se říci, že je intuitivní, účelová a vychází ani ne tak z konkrétních dat, jako spíše z vyjednávacích schopností a ostrosti loktů některých hejtmanů. Často se jednalo pouze s vybranými hejtmany, a tak se mnohdy rozhodovalo, jak se říká, o nás bez nás. Nebojím se říci, že vznikl paskvil, se kterým se odmítáme ztotožnit. Když jsme si navržené parametry přepočítali procentuálně, měl by náš kraj z celkového obnosu dostat už jen 9,1 procenta proti již uvedeným 9,62 procenta. Tento propad znamená pro krajský rozpočet každoroční ztrátu minimálně 600 milionů korun, jak už jsem zmínil v úvodu,“ řekl hejtman kraje Jan Krkoška a připomněl, že původně chtělo Ministerstvo financí provést změnu RUD pouze za předpokladu, že se shodnou všechny kraje. Teď už najednou stačila k odsouhlasení návrhu pouze nadpoloviční většina.*

Své připomínky a požadavky prezentovali zástupci Moravskoslezského kraje hejtmanům i ministroví financí průběžně od samého začátku, kdy se změny RUD začaly připravovat. *„Jako asi nejzásadnější chybu vidíme podhodnocení významu parametru počtu obyvatel, zavedení parametru počtu obcí na rozlohu, který by mohl motivovat k rozdělování obcí na menší celky za účelem získávání zvýšených příjmů z RUD, což by mělo negativní dopad do veřejných výdajů. Připomínkovali jsme i kritérium ohledně krajských silnic, kdy rozhoduje pouze jejich délka, nejsou brány v potaz intenzita dopravy a šířka silnic. Takže v našem kraji pečujeme o velké množství vytížených čtyřproudovek, zatímco v jiném koutu republiky mají kraje ve správě hlavně úzké silničky mezi vesnicemi nebo klasické*

dvouproudovky. Opět nemusíte být extra odborníkem, abyste si vypočetli, které silnice jsou na údržbu nákladnější. Nicméně tento argument byl smeten ze stolu. Dalším důležitým ukazatelem, který by měl být oproti návrhu více zohledňován, je třeba počet žáků ve školách zřizovaných krajem,” vyjmenoval některé připomínky Moravskoslezského kraje hejtman Jan Krkoška a upozornil, že nové nastavení extrémně zvýhodňuje menší kraje, a naopak ubližuje strukturálně postiženým regionům, kterými jsou Moravskoslezský nebo Ústecký kraj.

„Odmítáme tvrzení některých zástupců krajů, že strukturálně postižené regiony jsou sanovány Operačním programem Spravedlivá transformace. Tyto evropské peníze jsou určeny na transformaci regionů, které byly závislé na těžkém průmyslu a těžbě uhlí a dodnes se vyrovnávají s negativními dopady těchto činností. Jejich využití je jasně dané přísnými dotačními podmínkami, nelze je využít na financování provozu škol nebo opravy silnic. Rozhodně tedy nejsou náhradou příjmu z daní,” upozornil hejtman kraje Jan Krkoška a dodal, že Moravskoslezský kraj připravil úpravy nového návrhu RUD, které by zmírnily negativní dopady na kraj. „Nabídli jsme řešení, které by zmírnilo negativní dopady pro náš kraj a jeho obyvatele. Hlavní změnou bylo posílení kritéria počtu obyvatel. Když by byly naše návrhy zapracovány, bylo by nové nastavení RUD stále pro náš kraj nevýhodné, ale nebylo by až tak katastrofické, jak nakonec hejtmani odhlasovali. Tímto jsme vyjádřili dobrou vůli se domluvit, byť by to bylo i částečně v neprospěch našeho kraje. Nicméně tento výsledek odhlasovaný většinou hejtmanů jde proti našemu kraji a je pro nás skutečně devastující. Výsledek bude bohužel předložen ministru financí,” řekl hejtman kraje Jan Krkoška.

Nové nastavení RUD ministr financí předloží jako vládní návrh, pokud jej vláda schválí, budou o návrhu dále rozhodovat obě komory Parlamentu ČR. „Budeme se bránit. Půjdeme s rozporem až na jednání vlády, budeme také apelovat na všechny poslance, aby zamítli návrh, který je pro Moravskoslezský kraj likvidační,” uzavřel hejtman kraje Jan Krkoška.

https://www.msk.cz/cs/media/tiskove_zpravy/tiskova-zprava--moravskoslezsky-kraj-nevzdava-boj-o-finance-z-rud--nove-nastaveni-oznacuje-za-nespravedlive-18314